

Ενστάσεις

ΤΟΥ ΗΑΙΑ ΚΑΝΕΛΛΗ

ekanellis@alteregomedia.org

Ελευθερία

Ο ΡΑΟΥΛ ΒΑΝΕΓΚΕΜ υπήρξε είδωλο του γαλλικού Μάη του 1968. Το βιβλίο του «Η επανάσταση της καθημερινής ζωής» διαβάστηκε από εκατομμύρια, τα σλόγκαν του έγιναν πανό στις διαδηλώσεις και, μαζί με τον Γκι Ντεμπόρ, επέδρασαν καθοριστικά στο αναρχοαριστερό ρεύμα των αποκαλούμενων «καταστασιακών» και στη μαζική κουλτούρα της χειραφέτησης.

Ο ΒΑΝΕΓΚΕΜ, που έχει γεννηθεί το 1934, συνεχίζει να είναι επιδραστικός και σήμερα. Ενα πρόσφατο βιβλίο του, που έχει τίτλο «Τίποτα δεν είναι ιερό, όλα μπορούν να λεχθούν» (εκδ. Σαββάλας, 2005), είναι επικεντρωμένο στην καταστροφή που φέρνει στις κοινωνίες μας ο θρησκευτικός ολοκληρωτισμός, μια πολιτιστική επιβίωση του Μεσαίωνα.

«**Ο,ΤΙ ΙΕΡΟΠΟΙΕΙ** σκοτώνει. Η απέχθεια γεννιέται από τη λατρεία», συνοψίζει ο Βανεγκέμ την απειλή που φέρνει στις δυτικές κοινωνίες το εξτρεμιστικό Ισλάμ, κορυφαία πράξη του οποίου έως τότε ήταν η επίθεση της 11ης Σεπτεμβρίου 2001, στους Δίδυμους Πύργους.

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ, όμως, δεν είναι απλώς οι εξτρεμιστές που βιαιοπραγούν. Αν ήταν, οι δικωτικές Αρχές θα είχαν εύκολη δουλειά, όπως όταν εξάρθρωναν την αριστερή τρομοκρατία. Το ζήτημα είναι ότι ο εξτρεμισμός της θρησκείας εξαπλώνεται στην καθημερινότητα όσων επικαλούνται το Ισλάμ ως συστατικό της ταυτότητάς τους.

Ο ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ Σαλμάν Ρούσντι είναι ένα διαχρονικό θύμα της διάχυσης του εξτρεμιστικού φανατισμού στο πλήθος. Αιτία, η κυκλοφορία το 1988 των «Σατανικών στίχων», του τέταρτου μυθιστορηματός του. Ενός σύγχρονου νωχελικά ανατολίτικου παραμυθιού, που όμως σατιρίζει τη θεοκρατία του Χομεϊνί, θίγει βεβαιότητες του Ισλάμ, ενώ εμφανίζει πόρνες να έχουν πάρει την ταυτότητα των συζύγων του Προφήτη. Βλασφημία!

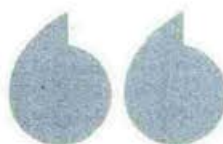
ΓΙΑ ΤΗ ΒΛΑΣΦΗΜΙΑ αυτή επικηρύχτηκε με ιερή εντολή θανάτωσης από τον Χομεϊνί, που συνοδεύταν από επικήρυξη εκατομμυρίων δολαρίων. Ο ίδιος περιγράφει μία από τις εκδηλώσεις εναντίον του στο Μπράντφορντ της θατσερικής Αγγλίας:

«**ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΗΤΑΝ** περίπου χίλια άτομα στη διαδήλωση, όλοι τους άντρες. [...] Ενα αντίτυπο [...] είχε καρφωθεί πάνω σε ένα κοντάρι και στη συνέχεια παραδόθηκε στις φλόγες, σταυρώθηκε και έγινε παρανάλωμα. Ήταν μια εικόνα που δεν μπορούσε να την ξεχάσει: τα ευχαρίστως οργισμένα πρόσωπα, να απολαμβάνουν το θυμό τους, νομίζοντας πως η ταυτότητά τους πήγαζε από την οργή τους» («Τζόζεφ Αντον, η βιογραφία ενός ψευδωνύμου», εκδ. Ψυχογίος).

ΕΚΕΙΝΟ ΤΟ ΜΙΣΟΣ όπλισε, τελικά, το χέρι του σφαγέα του, στις 12 Αυγούστου. Σχεδόν 35 χρόνια μετά.

ΕΧΕΙ ΣΗΜΕΡΑ ο Ρούσντι τη συμπαράσταση όλων στον δυτικό κόσμο; Δεν νομίζω. Αλλωστε, τον Ιούλιο του 2020, όταν δημοσιεύτηκε στο «Harper's Magazine» μια επιστολή «για τη δικαιοσύνη και την ανοιχτή συζήτηση» 153 φιλελεύθερων συγγραφέων, στην οποία επικρινόταν η έλλειψη ανοχής στη γνώμη των άλλων και η κυριαρχία της λεγόμενης «cancel culture», δέχτηκε επιθέσεις ως προνομιούχος μισαλλόδοξος εξουσιαστής.

ΠΙΘΑΝΟΝ, από πρόσωπα που στο παρελθόν θα διακίνησαν και τα συνθήματα του Ραούλ Βανεγκέμ. Αλλά σήμερα, με κάθε ευκαιρία, κυριαρχεί η σχετικοποίηση της ιδέας της ελευθερίας.

Το ζήτημα δεν είναι απλώς οι εξτρεμιστές που βιαιοπραγούν. Αν ήταν, οι δικωτικές Αρχές θα είχαν εύκολη δουλειά, όπως όταν εξάρθρωναν την αριστερή τρομοκρατία. Το ζήτημα είναι ότι ο εξτρεμισμός της θρησκείας εξαπλώνεται στην καθημερινότητα όσων επικαλούνται το Ισλάμ ως συστατικό της ταυτότητάς τους

